

Verplaatsing salpeterzuurfabriek SZF6 naar Chemelot te Geleen

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

30 september 2008 / rapportnummer 2144-23

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

DSM Agro BV heeft het voornemen een salpeterzuurfabriek (aangeduid als SZF6) te verplaatsen van IJmuiden naar de site Chemelot te Geleen. Door de fabricage van salpeterzuur naar Chemelot te verplaatsen kunnen de ammoniaktransporten die momenteel plaatsvinden van Chemelot naar IJmuiden beëindigd worden.¹

Voor het oprichten en in bedrijf nemen van de SZF6 te Chemelot is een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) nodig. Deze wordt verleend door Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg. Voor besluitvorming over de vergunningverlening wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.²

De Commissie voor de m.e.r. (hierna: de Commissie) beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- Een volwaardige beschrijving van de alternatieven, met de afweging of nieuwbouw een reëel alternatief is;
- Een beschrijving van de technische staat van de fabriek, inclusief recente optimalisaties;
- Een beschrijving van effecten op emissies naar de lucht (met name van N₂O en NO_x) en van de immissiecontouren (met name in relatie tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden);
- Een beschrijving van de positieve of negatieve effecten op externe veiligheid op de site Chemelot en in verband met vermeden ammoniaktransporten per as of spoor.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Achtergrond en probleemstelling staan duidelijk beschreven in de startnotitie. Neem dit over in het MER.

¹ Ammoniak is een grondstof voor salpeterzuur; salpeterzuur is een ingrediënt voor kunstmest. Door de verplaatsing van de fabriek komen de verschillende stappen in de productie van kunstmest in ruimtelijke zin bij elkaar te liggen.

² Voor technische gegevens omtrent deze m.e.r.-procedure en de samenstelling van de werkgroep: zie bijlage1.

Het is wenselijk om de doelstelling zo te beschrijven dat deze in twee stadia in het planvormingsproces een rol kan vervullen:

- bij de afbakening van te beschrijven alternatieven en het verhelderen waarom andere oplossingsrichtingen buiten beschouwing worden gelaten;
- bij de rangschikking van alternatieven op doelbereik.

2.2 Beleidskader

In de startnotitie staat een opsomming van het relevante beleid. Neem deze over in het MER en ga vooral in op de randvoorwaarden die het beleid stelt aan het voornemen.

2.3 Te nemen besluit(en)

In de startnotitie staat beschreven welke besluiten genomen moeten worden en door wie. Neem dit over in het MER. Licht tevens toe wie de vergunning-aanvrager is en hoe deze vergunningaanvraag zich verhoudt tot de milieuvergunning van Chemelot.³

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit betreft de realisatie en ingebruikname van een inrichting voor het bereiden van salpeterzuur. Hiertoe wordt een bestaande installatie verplaatst van IJmuiden naar Geleen.

Geef in het MER aan welk deel van de capaciteit die in IJmuiden verdwijnt, op Chemelot gerealiseerd gaat worden. Schets kort hoe het resterende overschot aan ammoniak zal worden verwerkt of afgezet.

In de startnotitie wordt aangegeven dat de fabriek (daterend uit 1987) zonder aanpassingen wordt verplaatst. Tijdens het locatiebezoek dat de Commissie heeft gebracht⁴ is toegelicht dat de afgelopen jaren de nodige verbeteringen aan de fabriek hebben plaatsgevonden om het proces in milieutechnische zin te optimaliseren. Tevens is toegelicht dat er wel degelijk enkele wijzigingen aan de fabriek nodig zijn voor inpassing op de site Chemelot.

Beschrijf in het MER de wijzigingen/optimalisaties die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden in het fabrieksproces. Geef aan of de installatie gebruik maakt van de best beschikbare technieken zoals omschreven in de BREF's (op grond van de IPPC-richtlijn). Beschrijf tevens welke maatregelen/wijzigingen genomen worden bij de verplaatsing naar Chemelot.

³ Tijdens het locatiebezoek dat de Commissie heeft gebracht op 10 september 2008 is uitgelegd dat de hele site Chemelot één vergunning in het kader van de Wet milieubeheer heeft. De onderhavige procedure betreft een uitbreiding / wijziging van deze vergunning. Voor het aspect externe veiligheid betekent dit echter dat de milieueffecten van de gehele site moeten worden doorgerekend voor de vergunningaanvraag.

⁴ Op 10 september 2008.

Presenteer in het MER de massa- en energiebalansen van SZF 6.⁵ Beschrijf welk type koelwerk wordt toegepast en motiveer waarom niet gebruik wordt gemaakt van andere technieken, zoals koeltorens met natuurlijke trek.

Op p. 16 van de startnotitie wordt aangegeven dat door de verplaatsing de productie van kunstmest op de site Chemelot toeneemt. Hiervoor wordt een aparte m.e.r.-beoordelingsprocedure doorlopen. In het onderhavige MER moet echter wel inzichtelijk worden wat de toename van de kunstmestproductie betekent voor met name de externe veiligheid, emissies en het transport en of dit het voornemen niet onmogelijk maakt.

3.2 Alternatieven

In de startnotitie staat op p. 19/20 beschreven waarom nieuwbouw van een fabriek door de initiatiefnemer niet als reëel alternatief wordt beschouwd. Onderbouw in het MER dat de SZF5 IJmuiden wat milieuprestaties en rendement betreft vergelijkbaar is met een nieuwe fabriek. Presenteer hiertoe voor zowel SZF5 IJmuiden als voor een nieuwe fabriek⁶:

- de emissies van N₂O en NO_x (in absolute waarden);
- de optimalisatiemogelijkheden voor integratie op de site Chemelot.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

De Commissie adviseert bij het ontwikkelen van het mma vooral aandacht te besteden aan

- de mogelijkheden voor het benutten van laagwaardige (thans weggekoelde) restwarmte op de locatie of in de nabije omgeving;
- eventuele maatregelen ter verbetering van het rendement van de door de SZF6 geleverde warmte.

3.4 Referentie

Beschrijf als referentiesituatie de bestaande toestand (waarbij de SFZ in IJmuiden staat), van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

⁵ Behorend bij het proces zoals beschreven in bijlage 2 van de startnotitie.

⁶ In inspraakreactie nr. 1 van de Brandweer Westelijke Mijnstreek.

4. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

Beschrijf in het MER zowel de positieve effecten (kansen) als de negatieve effecten. Beschrijf de effecten zoveel mogelijk kwantitatief. Geef in het MER aan welke toetsingscriteria gehanteerd worden om de effecten van het voornemen te beoordelen en hoe deze criteria zijn geselecteerd.

De bestaande milieutoestand, autonome milieuontwikkeling en de milieueffecten van de alternatieven moeten gelijkwaardig worden beschreven. Geef per milieuaspect aan of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn, die de verwachte negatieve effecten op dat aspect kunnen wegnemen of verzachten. Werk deze mitigerende maatregelen vervolgens, indien mogelijk kwantitatief, uit ten behoeve van het mma en geef hierbij aan of deze maatregelen ook onderdeel uitmaken van het voorkeursalternatief.

Beschrijf ook de volgende directe effecten op de site Chemelot als gevolg van de nieuwe fabriek:

- toe- of afname van transportbewegingen;
- noodzakelijke veranderingen aan het ammoniakringleidingwerk;
- toename van kunstmestproductie.

4.2 Luchtkwaliteit

Geef de emissies naar de lucht afkomstig van de installatie in de verschillende alternatieven kwantitatief weer voor NO_x en N₂O. Beschrijf hoe de eventuele toename van emissies past (of niet) binnen de emissievergunning en de emissiehandel.

4.3 Geluid

Beschrijf aan de hand van berekeningen de geluidbelasting van de installatie (inclusief verkeer en vervoer, op- en overslag) en de bijdrage aan de totale geluidsbelasting op de omgeving, rekening houdend met de geldende geluidszonering en de vastgestelde MTG's voor het fabrieksterrein. Beschrijf hierbij de getroffen/te treffen geluidsreducerende maatregelen aan de fabriek.

4.4 Externe veiligheid

Beschrijf in het MER de veranderingen in het groepsrisico en het plaatsgebonden risico van de site Chemelot. Beschrijf tevens de veranderingen in risico's door het stoppen van de ammoniaktransporten per spoor van Geleen naar IJmuiden.⁷ Bereken de veiligheidsaspecten van de nieuwe SZF6 en de wijziging in het ammoniak-ringleidingwerk met het programma SAFETI NL. Bereken of beschrijf de invloed van de nieuwe fabriek op de plaatsgebonden risicocontouren en het groepsrisico van de gehele site Chemelot.⁸

⁷ Dit kan aan de hand van de eerder gemaakte risico-inventarisaties.

⁸ Vanaf januari 2008 is het pakket SAFETI-NL met bijbehorend rekenvoorschrift in de nieuwe Revi (Regeling externe veiligheid inrichtingen) aangewezen als de manier om de hoogte van de in het Bevi bedoelde risico's vast te stellen.

4.5 Bodem en water

Geef in het MER aan welke effecten op bodem en (grond)water plaatsvinden door oprichting van de fabriek, zoals beschreven in de startnotitie.

4.6 Natuur

Beschrijf in het MER of het voornemen gevolgen kan hebben voor beschermde gebieden. Ga hierbij met name in op mogelijke gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden in de omgeving. Bepaal of de voorgenomen activiteit in cumulatie met andere activiteiten en handelingen, waaronder bestaand gebruik, significante gevolgen voor de kwalificerende habitats of soorten kan hebben. Ga hierbij in ieder geval in op de mogelijke effecten van stikstofdepositie op hiervoor gevoelige kwalificerende habitats. Presenteer in het MER de kritische depositiewaarde voor de kwalificerende habitats, geef aan of deze in de referentiesituatie worden overschreden en beschrijf welke mogelijke toename van stikstofdepositie het voornemen tot gevolg kan hebben.

Voor Natura 2000-gebieden geldt, dat een passende beoordeling moet worden uitgevoerd indien niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de activiteit significante gevolgen kan hebben.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: DSM Agro B.V. en Chemelot Site Permit B.V.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten provincie Limburg

Besluit: Vergunning in het kader van de Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C21.6

Activiteit: Verplaatsing van een salpeterzuurfabriek van IJmuiden naar site Chemelot te Geleen.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de inspraakreacties is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Het Limburgs Dagblad: 6 augustus 2008

advies aanvraag: 31 juli 2008

ter inzage legging: 7 augustus 2008 tot en met 17 september 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 30 september 2008

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. T.B.J. Bremer

drs. G. Korf (werkgroepsecretaris)

prof.dr. F.W. Saris (voorzitter)

ir. H.E.M. Stassen

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Gemeenschappelijk Brandweerbureau Westelijke Mijnstreek, Sittard

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Verplaatsing salpeterzuurfabriek SZF6 naar Chemelot te Geleen**

DSM Agro BV heeft het voornemen een salpeterzuurfabriek te verplaatsen van IJmuiden naar de site Chemelot te Geleen. Door de fabricage van salpeterzuur naar Chemelot te verplaatsen kunnen de ammoniaktransporten die momenteel plaatsvinden van Chemelot naar IJmuiden beëindigd worden. Voor het oprichten en in bedrijf nemen van de salpeterzuurfabriek te Chemelot is een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) nodig. Deze wordt verleend door Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg. Voor besluitvorming over de vergunningverlening wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2514-8